

ZWIERZĘTA

Ciekawostki o łosiach: 38 sprawdzonych faktów

Ciekawostki zebrał: Marcin Balana · Opublikowano: 21.10.2026 · Zaktualizowano: 21.10.2026 · Zweryfikowano: 21.10.2026

Łoś (*Alces alces*) to największy żyjący gatunek z rodziny jeleniowatych, a rekordowy byk z 1897 r. mierzył w kłębie 2,34 m i ważył ok. 816 kg. Po II wojnie światowej w dolinie Biebrzy przetrwało zaledwie 10–20 łosi, a 10 marca 2025 r. w Polsce żyło już 45 655 tych zwierząt. Od 2001 r. łosie są w Polsce objęte całoroczną ochroną przed polowaniami.

NAJWAŻNIEJSZE W SKRÓCIE

- Największy łoś w historii pomiarów, ubity w 1897 r. w Jukonie, mierzył 2,34 m w kłębie i ważył ok. 816 kg.
- Poroże łosia może rosnąć o ok. 2,5 cm i ok. 0,5 kg dziennie, a pełne poroże dużego byka waży nawet 36 kg.
- Według GUS 10 marca 2025 r. w Polsce żyło 45 655 łosi.
- Od 2001 r. w Polsce obowiązuje moratorium na polowania na łosie.
- Po II wojnie światowej w dolinie Biebrzy przetrwało 10–20 łosi, które dały początek dzisiejszej populacji.
- Łoś potrafi zanurkować na głębokość nawet 5 m.
- Na wyspie Isle Royale zimą 2026 r. oszacowano liczebność łosi na 524, o 75% mniej niż w 2019 r.

Największy jeleniowaty świata

1 Największy łoś w historii mierzył 2,34 m w kłębie

Największym jeleniowatym świata jest łoś alaskański (*Alces alces gigas*), a rekordowy byk mierzył 2,34 m wysokości w kłębie i ważył szacunkowo 816 kg. Zwierzę ubito we wrześniu 1897 r. na Terytorium Jukonu w Kanadzie, podaje Księga Rekordów Guinnessa. Według Encyclopaedia Britannica łosie mają zwykle 1,5–2 m wysokości i ważą do 820 kg.[1][2]

Rekord Źródło: Guinness World Records, Largest deer , Data odczytu: 2026.10.20; Encyclopaedia Britannica, Moose summary , Data odczytu: 2026.10.20

2 Rekordowe poroże łosia ma rozpiętość 204,8 cm

Największe poroże wśród żyjących dziś zwierząt należało do łosia, a jego rozpiętość wynosiła 204,8 cm, potwierdza Księga Rekordów Guinnessa. Łosia upolował w grudniu 1958 r. Glenn B. Walker w pobliżu Redoubt Bay na Półwyspie Kenai na Alasce. Zwierzę ważyło ok. 635 kg, a samo poroże ok. 27,2 kg. Pomiary potwierdził wówczas Boone and Crockett Club.[3]

Rekord Źródło: Guinness World Records, Largest antlers , Data odczytu: 2026.10.20

3 Poroże łosia rośnie nawet o 0,5 kg dziennie

Poroże dużego byka łosia może w ciągu jednego lata osiągnąć masę 36 kg, a każdego dnia przybywa go ok. 0,5 kg kości. Księga Rekordów Guinnessa uznaje poroże jeleniowatych za najszybciej rosnącą tkankę ssaków: może rosnąć nawet o 2,5 cm dziennie. Poroże jest zbudowane z kości o strukturze plastra miodu, a nie z litej kości.[4]

Rekord Źródło: Guinness World Records, Fastest-growing mammalian tissue , Data odczytu: 2026.10.20

4 Ile waży dorosły łos na Alasce?

Dorosły byk łosia w dobrej kondycji waży na Alasce 542–725 kg, a dorosła kłepa 364–591 kg, podaje Departament Ryb i Zwierzęzy Łownej Alaski (ADF&G). Samce są więc wyraźnie większe od samic. Według RDOŚ w Bydgoszczy masa dorosłego samca łosia może wynosić 400–700 kg, a łos może mieć nawet 2 m wysokości w kłębie.[5][6]

Źródła: Alaska Department of Fish and Game, Moose , Data odczytu: 2026.10.20; Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska w Bydgoszczy, Łos super gość , Data publikacji: 2025.09.16, Data odczytu: 2026.10.20

5 Najcięższy byk ze stacji badawczej na Alasce ważył ok. 770 kg

Najcięższy łos zważony w Moose Research Station na Półwyspie Kenai na Alasce ważył 1697 funtów, czyli ok. 770 kg, razem z porożem. Pomiar wykonano w listopadzie. Dane przytacza amerykańska Służba Parków Narodowych (NPS) w materiale o łosiach z parków Gates of the Arctic i Yukon-Charley Rivers.[7]

Źródło: National Park Service, Did You Know? Moose (Gates of the Arctic National Park & Preserve, Yukon-Charley Rivers National Preserve) , Data odczytu: 2026.10.20

6 Skąd pochodzi angielska nazwa łosia „moose”?

Angielskie słowo „moose” pochodzi z języków algonkiańskich Indian Ameryki Północnej, a w angielszczyźnie pojawiło się w latach 1595–1605. Merriam-Webster podaje jako pierwsze znane użycie rok 1603, a Dictionary.com wywodzi je od słowa „mos” z języka wschodnioabenackiego. W Europie łosia nazywa się po angielsku „elk”, podaje też Dictionary.com.[8][9]

Źródła: Merriam-Webster, Moose , Data odczytu: 2026.10.20; Dictionary.com, Moose , Data odczytu: 2026.10.20

Poroże łosia

7 Ile waży poroże łosia na Alasce?

Poroże dojrzałego byka łosia waży w głębi Alaski średnio 45–50 funtów, czyli ok. 20–23 kg, a najcięższe ok. 75 funtów (ok. 34 kg), podaje NPS. Dorosły łos może przyrastać o ok. 1 cal poroża dziennie, czyli ok. 2,5 cm. Daje to nawet ok. 1 funt, czyli ok. 0,45 kg nowej kości na dobę.[7]

Źródło: National Park Service, Did You Know? Moose (Gates of the Arctic National Park & Preserve, Yukon-Charley Rivers National Preserve) , Data odczytu: 2026.10.20

8 Łoś przeznaczają na poroże 1/4 energii z pożywienia

Byk łosia zjada dziennie ok. 35 funtów roślin, czyli ok. 16 kg, i ćwierć uzyskanej z nich energii przeznaczają na wzrost poroża, podaje U.S. Fish and Wildlife Service. Łoś w sile wieku może wytworzyć nawet 1 funt poroża dziennie. Nowe poroże odrasta zaledwie kilka miesięcy po zrzuceniu starego.[10]

Źródło: U.S. Fish and Wildlife Service, Eight points about antlers , Data publikacji: 2021.06.16, Data odczytu: 2026.10.20

9 Kiedy łoś zrzuci poroże?

Dojrzałe byki łosia na Alasce zrzucają poroże najwcześniej w 11. miesiącu roku, czyli w listopadzie, ale najczęściej w grudniu i styczniu, podaje ADF&G. Byki z porożem o rozpiętości 127 cm i większej, uznawane za trofealne, spotyka się na całej Alasce. Z poroża zrzucają scypuł, czyli porastającą je skórę, do połowy września.[5][11]

Źródła: Alaska Department of Fish and Game, Moose , Data odczytu: 2026.10.20; National Park Service, Moose (Isle Royale National Park) , Data publikacji: 2020.10.14, Data odczytu: 2026.10.20

10 Byk łosia z 3 odnogami na tyłce to szóstak

Byk łosia z 3 odnogami na bogatszej tyłce poroża to szóstak, bo nazwę tworzy się od podwójonej liczby odnóg na tej tyłce, na której jest ich więcej. Stąd też ósmaki, dziesiątaki i dwunastaki. Pierwsze poroże młody łoś nakłada w maju jako roczniak. U starszych samców w Puszczy Kampinoskiej poroże może ważyć nawet 15 kg, podaje Kampinoski Park Narodowy.[12]

Źródło: Kampinoski Park Narodowy, Łoś – herbowe zwierzę KPN , Data odczytu: 2026.10.20

Ciało i zachowanie łosia

11 Żwacz łosia waży zimą ok. 51 kg

Żwacz łosia, czyli pierwsza z 4 komór jego żołądka, może ważyć latem 90 funtów (ok. 41 kg), a zimą 112 funtów (ok. 51 kg), podaje NPS. Zimą łosie żerują aktywnie tylko 6–8 godzin na dobę. Dla porównania przeciętny łoś na wyspie Isle Royale waży prawie 1000 funtów, czyli ok. 450 kg.[7][11]

Źródła: National Park Service, Did You Know? Moose (Gates of the Arctic National Park & Preserve, Yukon-Charley Rivers National Preserve) , Data odczytu: 2026.10.20; National Park Service, Moose (Isle Royale National Park) , Data publikacji: 2020.10.14, Data odczytu: 2026.10.20

12 Byki łosia głodują w czasie godów ok. 2 tygodnie

Byki łosia w czasie godów przez ok. 2 tygodnie nie jedzą i mogą stracić nawet 20% masy ciała, podaje amerykańska Służba Parków Narodowych. Gody łosi to w Polsce bukowisko, które w Puszczy Kampinoskiej przypada na wrzesień. Na Isle Royale okres godowy trwa do października.[7][12][11]

Źródła: National Park Service, Did You Know? Moose (Gates of the Arctic National Park & Preserve, Yukon-Charley Rivers National Preserve) , Data odczytu: 2026.10.20; Kampinoski Park Narodowy, Łoś – herbowe zwierzę KPN , Data odczytu: 2026.10.20; National Park Service, Moose (Isle Royale National Park) , Data publikacji: 2020.10.14, Data odczytu: 2026.10.20

13 Ile zjada łoś w ciągu doby?

Dorosły łoś zjada dziennie 20–50 kg pożywienia, podaje Kampinoski Park Narodowy. Ślady żerowania łośa łatwo rozpoznać, bo zwierzę łamie pędy wysoko, nawet powyżej 2,5 m. Łosie brodzą też w jeziorach i strumieniach, gdzie zjadają rośliny wodne, a na lądzie skubią liście, gałązki i korę.[12][2]

Źródła: Kampinoski Park Narodowy, łoś – herbowe zwierzę KPN , Data odczytu: 2026.10.20; Encyclopaedia Britannica, Moose summary , Data odczytu: 2026.10.20

14 łoś biegnie nawet 60 km/h

łoś może biec z prędkością 30 km/h, a na krótkich dystansach nawet do 60 km/h, podaje Kampinoski Park Narodowy. Nogi łośa kończą się 4 palcami, których ostatnie człony chronią grube racice. Ogon tego dużego zwierzęcia ma za to zaledwie 7–9 cm długości.[12]

Źródło: Kampinoski Park Narodowy, łoś – herbowe zwierzę KPN , Data odczytu: 2026.10.20

15 Czy łoś potrafi nurkować?

łoś potrafi nurkować na głębokość nawet 5 m, podaje Kampinoski Park Narodowy. Łosie dobrze czują się w wodzie i brodzą w jeziorach oraz strumieniach otoczonych lasem, gdzie zjadają zanurzone rośliny wodne. Na wyspę Isle Royale w USA łośie najpewniej dotarły wpław.[12][2][13]

Źródła: Kampinoski Park Narodowy, łoś – herbowe zwierzę KPN , Data odczytu: 2026.10.20; Encyclopaedia Britannica, Moose summary , Data odczytu: 2026.10.20; National Park Service, Wolves – an Ecological Study , Data publikacji: 2015.04.10, Data odczytu: 2026.10.20

16 łośiowi robi się za gorąco zimą już powyżej ok. –2°C

łoś zaczyna się przegrzewać i chłodzić dyszeniem zimą już przy temperaturze powyżej 28°F, czyli ok. –2°C, a latem powyżej ok. 62°F, czyli ok. 17°C, podaje NPS. Łosie żyją na północy Ameryki Północnej i Eurazji, m.in. w kanadyjskich lasach iglastych, podaje Encyclopaedia Britannica.[7][2]

Źródła: National Park Service, Did You Know? Moose (Gates of the Arctic National Park & Preserve, Yukon-Charley Rivers National Preserve) , Data odczytu: 2026.10.20; Encyclopaedia Britannica, Moose summary , Data odczytu: 2026.10.20

17 Do czego służy łośiowi „broda”?

Łosie obu płci mają pod zuchwą fałd skóry, tzw. dzwonek, a największe dzwonki mają często młode byki, podaje NPS w materiale z 2019 r. Dokładna funkcja tej „brody” u łośi pozostaje zagadką. U innych zwierząt kopytnych podobne fałdy skóry tączy się z wymianą ciepła.[7]

Źródło: National Park Service, Did You Know? Moose (Gates of the Arctic National Park & Preserve, Yukon-Charley Rivers National Preserve) , Data odczytu: 2026.10.20

18 Mleko łośa zawiera 10–15% tłuszczu

Mleko łośa zawiera 10–15% tłuszczu, podaje Kampinoski Park Narodowy w publikacji o łośiu, swoim zwierzęciu herbowym. Według ADF&G łośzaki w ciągu pierwszych 5 miesięcy życia, ssąc mleko i żerując, zwiększają masę ponad 10-krotnie. Niektóre młode łośie ważą po tym czasie już ponad 227 kg.[12][5]

Źródła: Kampinoski Park Narodowy, łoś – herbowe zwierzę KPN , Data odczytu: 2026.10.20; Alaska Department of Fish and Game, Moose , Data odczytu: 2026.10.20

Rozród i młode łosie

19 Ile waży nowo narodzony łoszak?

Nowo narodzony łoszak waży zwykle 13–16 kg, a rzadko nawet 22 kg, podaje Departament Ryb i Zwierzyny Łownej Alaski. Dojrzałość płciową łosie osiągają zwykle między 16. a 18. miesiącem życia, podaje Kampinoski Park Narodowy. Według ADF&G łoś rzadko żyje dłużej niż 16 lat.[5][12]

Źródła: Alaska Department of Fish and Game, Moose , Data odczytu: 2026.10.20; Kampinoski Park Narodowy, Łoś – herbowe zwierzę KPN , Data odczytu: 2026.10.20

20 Cięża kłepy trwa ok. 8 miesięcy

Ciąża u łosi trwa ok. 8 miesięcy, a młode przychodzą na świat pod koniec maja lub w czerwcu, podaje Kampinoski Park Narodowy. Kłepa rodzi zwykle 1 łoszaka, rzadziej 2, a trojaczki zdarzają się rzadko. Według NPS odsetek kłep rodzących bliźnięta to 1 z najczęściej stosowanych mierników jakości siedliska: mało bliźniąt może oznaczać brak pożywienia albo spadek liczebności populacji.[12][7]

Źródła: Kampinoski Park Narodowy, Łoś – herbowe zwierzę KPN , Data odczytu: 2026.10.20; National Park Service, Did You Know? Moose (Gates of the Arctic National Park & Preserve, Yukon-Charley Rivers National Preserve) , Data odczytu: 2026.10.20

Łosie w Polsce

21 Ile łosi żyje w Polsce?

Według stanu na 10 marca 2025 r. w Polsce żyło 45 655 łosi, wynika z Rocznika Statystycznego Leśnictwa 2025 GUS, na który powołuje się Ministerstwo Klimatu i Środowiska. Najwięcej łosi było w województwach warmińsko-mazurskim (10 614), mazowieckim (10 151) i lubelskim (8720). W podlaskim, z doliną Biebrzy, naliczono 7241 łosi.[14]

Źródło: Ministerstwo Klimatu i Środowiska, Odpowiedź na interpelację nr 15965 w sprawie liczebności populacji łosia w Polsce , Data publikacji: 2026.03.31, Data odczytu: 2026.10.20

22 Liczba łosi w Polsce wzrosła w 8 lat 2-krotnie

Liczebność łosi w Polsce wzrosła z 20 060 w 2016 r. do 40 773 w 2024 r., czyli ok. 2-krotnie, podało Ministerstwo Klimatu i Środowiska na podstawie danych GUS. Liczebność ustala się co roku według stanu na 10 marca. Podstawą są wiosenne inwentaryzacje prowadzone przez dzierżawców i zarządców obwodów łowieckich.[15][14]

Źródła: Ministerstwo Klimatu i Środowiska, Odpowiedź na interpelację nr 12475 , Data publikacji: 2025.10.02, Data odczytu: 2026.10.20; Ministerstwo Klimatu i Środowiska, Odpowiedź na interpelację nr 15965 , Data publikacji: 2026.03.31, Data odczytu: 2026.10.20

23 Jeleni jest w Polsce kilka razy więcej niż łosi

Populacja łosi w Polsce, licząca 30–40 tys. osobników, jest kilkakrotnie mniejsza niż populacja jeleni, których w marcu 2024 r. było 288 tys., podało Ministerstwo Klimatu i Środowiska w 2025 r. Ministerstwo odpowiadało na interpelację o wypadkach z udziałem łosi na Mazowszu. Według GUS w marcu 2024 r. w województwie mazowieckim żyło 8508 łosi.[15]

Źródło: Ministerstwo Klimatu i Środowiska, Odpowiedź na interpelację nr 12475 , Data publikacji: 2025.10.02, Data odczytu:

2026.10.20

24 Od 2001 r. łosie w Polsce są chronione przez cały rok

W 2001 r. w Polsce wprowadzono całoroczny okres ochronny dla łosia, nazywany moratorium, bo liczebność tych zwierząt drastycznie spadła w latach 90. XX w. Moratorium obowiązuje do dziś. W odpowiedziach na zapytanie i interpelację z 2024 i 2025 r. Ministerstwo Klimatu i Środowiska podało, że nie przewiduje jego zniesienia.[16][15][14]

Źródła: Ministerstwo Klimatu i Środowiska, Odpowiedź na zapytanie nr 1041 , Data publikacji: 2024.09.17, Data odczytu: 2026.10.20; Ministerstwo Klimatu i Środowiska, Odpowiedź na interpelację nr 12475 , Data publikacji: 2025.10.02, Data odczytu: 2026.10.20; Ministerstwo Klimatu i Środowiska, Odpowiedź na interpelację nr 15965 , Data publikacji: 2026.03.31, Data odczytu: 2026.10.20

25 Byki, klempy i łoszaki w rozporządzeniu z 2005 r.

Rozporządzenie Ministra Środowiska z 16 marca 2005 r. o okresach polowań stanowi: „Łosie (byki, klempy i łoszaki) obejmuje się całoroczną ochroną”. Przepis obejmuje więc samce, samice i młode tego gatunku. Tekst jednolity rozporządzenia ogłoszono w Dzienniku Ustaw z 2023 r. pod pozycją 99.[17]

Źródło: Internetowy System Aktów Prawnych (Sejm RP), Obwieszczenie Ministra Klimatu i Środowiska z dnia 9 grudnia 2022 r. w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu rozporządzenia Ministra Środowiska w sprawie określenia okresów polowań na zwierzęta łowne (Dz.U. 2023 poz. 99) , Data odczytu: 2026.10.20

26 Po II wojnie światowej nad Biebrzą przetrwało 10–20 łosi

Po II wojnie światowej cała populacja łosia w Polsce znalazła się na skraju wymarcia, a w dolinie Biebrzy przetrwało zaledwie 10–20 zwierząt. To one dały początek dzisiejszej populacji w tym regionie, podaje artykuł z 2015 r. w „Mammal Research”, powołując się na pracę z 1993 r. Według niektórych doniesień łosie wymarły w Polsce już ok. 1830 r., ale autorzy uważają, że do XX w. przetrwały w kilku miejscach, m.in. nad Biebrzą.[18]

Źródło: Świśtocka M., Czajkowska M., Duda N. i in., Admixture promotes genetic variation in bottlenecked moose populations in eastern Poland , Data publikacji: 2015.02.28, Data odczytu: 2026.10.20

27 Biebrzańskie łosie są jedną z najbardziej zróżnicowanych populacji

Łosie z doliny Biebrzy, wywodzące się od mniej niż 20 zwierząt, należą do najbardziej zmiennych genetycznie populacji tego gatunku, wykazało opublikowane w 2015 r. badanie 231 próbek zebranych w 2007 i 2011 r. Autorzy tłumaczą to napływem łosi z innych populacji. W czasie badania Biebrza była źródłem łosi dla 4 pozostałych badanych populacji wschodniej Polski.[18]

Źródło: Świśtocka M., Czajkowska M., Duda N. i in., Admixture promotes genetic variation in bottlenecked moose populations in eastern Poland , Data publikacji: 2015.02.28, Data odczytu: 2026.10.20

28 Łosie wróciły do Puszczy Kampinoskiej 11 sierpnia 1951 r.

Łosie przyjechały do Puszczy Kampinoskiej 11 sierpnia 1951 r., a były to 2 samce i 3 samice z Białorusi, podaje Kampinoski Park Narodowy. Polska otrzymała łosie i bobry w ramach wymiany za żubry, na podstawie porozumień z ZSRR z 1946 i 1949 r. Wcześniej, wskutek licznych polowań, łosie zniknęły z puszczy. Łoś jest dziś zwierzęciem herbowym Kampinoskiego Parku Narodowego, utworzonego 16 stycznia 1959 r.[12]

Źródło: Kampinoski Park Narodowy, Łoś – herbowe zwierzę KPN , Data odczytu: 2026.10.20

29 Ile łosi żyje w Kampinoskim Parku Narodowym?

W 1965 r. w Puszczy Kampinoskiej doliczono się 90 łosi, a w 1976 r. ponad 130, podaje Kampinoski Park Narodowy. Po wprowadzeniu moratorium w 2001 r. ich liczba zaczęła szybko rosnąć: w 2005 r. park miał ok. 250 łosi, a w 2015 r. ok. 500. Według najnowszego szacunku parku żyje w nim ok. 350 łosi.[12]

Źródło: Kampinoski Park Narodowy, Łoś – herbowe zwierzę KPN , Data odczytu: 2026.10.20

30 Król zakazał polowań na grubą zwierzynę w 1776 r.

W 1776 r. król Stanisław August Poniatowski wydał zakaz polowania na grubą zwierzynę „o 3 mile od Warszawy”, bo polowania osłabiły populację łosi w Puszczy Kampinoskiej. Najstarsza wzmianka o łowach w tej puszczy pochodzi z 1256 r. Mimo zakazu łosie z puszczy zniknęły, a później zostały wybite niemal w całym kraju.[12]

Źródło: Kampinoski Park Narodowy, Łoś – herbowe zwierzę KPN , Data odczytu: 2026.10.20

31 W 2024 r. na 1 drodze w Puszczy Kampinoskiej zginęło 6 łosi

W 2024 r. na drodze wojewódzkiej nr 579 na odcinku Leszno–Kazuń w kolizjach z pojazdami zginęło 6 łosi, podaje Kampinoski Park Narodowy. Średnio w parku i jego otulinie ginie co roku kilkanaście łosi. Ministerstwo Klimatu i Środowiska nie ma danych o wypadkach z łosiami, bo policja notuje tylko ogólną przyczynę „najechanie na zwierzę”.[12][15]

Źródła: Kampinoski Park Narodowy, Łoś – herbowe zwierzę KPN , Data odczytu: 2026.10.20; Ministerstwo Klimatu i Środowiska, Odpowiedź na interpelację nr 12475 , Data publikacji: 2025.10.02, Data odczytu: 2026.10.20

32 Dzień Łosia obchodzimy 16 września

Dzień Łosia obchodzony jest 16 września, przypomina Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska w Bydgoszczy. Wrzesień to miesiąc łosiowych godów, zwanych bukowiskiem, podczas gdy jelenie mają w tym czasie rykowisko. Według RDOŚ płaskie poroże byka łosia może mieć rozpiętość nawet do 2 m.[6]

Źródło: Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska w Bydgoszczy, Łoś super gość , Data publikacji: 2025.09.16, Data odczytu: 2026.10.20

33 Łosi w kujawsko-pomorskim przybyło w 3 lata o 50%

Liczebność łosi w województwie kujawsko-pomorskim wzrosła z 1105 w 2020 r. do 1661 w 2023 r., podało Ministerstwo Klimatu i Środowiska na podstawie danych GUS. Co roku łosi przybywało: w 2021 r. było ich 1285, a w 2022 r. 1425. Za szkody wyrządzane przez łosie w uprawach odpowiada Skarb Państwa.[16][14]

Źródła: Ministerstwo Klimatu i Środowiska, Odpowiedź na zapytanie nr 1041 , Data publikacji: 2024.09.17, Data odczytu: 2026.10.20; Ministerstwo Klimatu i Środowiska, Odpowiedź na interpelację nr 15965 , Data publikacji: 2026.03.31, Data odczytu: 2026.10.20

Łosie na świecie

34 Jak łosie trafiły na wyspę Isle Royale?

Łosie dotarły na wyspę Isle Royale w USA na początku XX w., najpewniej wptaw, a w latach 40. XX w. po łodzi z Ontario przeszły tam wilki. Od 1958 r. naukowcy co roku liczą tam łosie i wilki. NPS nazywa to najdłużej prowadzonym badaniem układu drapieżnik–ofiara w naturze.[13][11]

Źródła: National Park Service, Wolves – an Ecological Study , Data publikacji: 2015.04.10, Data odczytu: 2026.10.20; National Park Service, Moose (Isle Royale National Park) , Data publikacji: 2020.10.14, Data odczytu: 2026.10.20

35 Na Isle Royale żyje dziś tylko 524 łosie

Zimą 2026 r. na wyspie Isle Royale oszacowano liczebność łosi na 524, o 75% mniej niż w 2019 r., gdy było ich ok. 2000, podaje Michigan Technological University. Najmniej łosi, 385, odnotowano tam w 2007 r. W tym samym czasie liczba wilków wzrosła do 37, najwięcej od końca lat 70. XX w.[19]

Źródło: Michigan Technological University, Isle Royale Wolf Population Nears Historic High as Moose Numbers Plummet , Data publikacji: 2026.04.27, Data odczytu: 2026.10.20

36 Po raz pierwszy od 68 lat nie zobaczono młodych łosi

Zimą 2026 r. badacze z Isle Royale po raz pierwszy od 68 lat nie zauważyli podczas corocznego liczenia łosi ani 1 łoszaka. Według Michigan Technological University wilki zabiły w ciągu roku ok. 24% populacji łosi. Młode jodły balsamiczne, a jodła stanowi 50% zimowej diety łosi, były w latach 2018–2021 silnie przez nie zgryzane.[19]

Źródło: Michigan Technological University, Isle Royale Wolf Population Nears Historic High as Moose Numbers Plummet , Data publikacji: 2026.04.27, Data odczytu: 2026.10.20

37 Na 1 łoszaku żyło średnio 47 371 kleszczy

Na łoszakach badanych w latach 2014–2016 w północnym New Hampshire i zachodnim Maine naliczono średnio 47 371 kleszczy zimowych na zwierzę, podaje University of New Hampshire. W ciągu 3 lat zginęło 70% obserwowanych młodych łosi, a badacze wiążą to z tymi pasożytami. Wyniki opublikowano w „Canadian Journal of Zoology”.[20]

Źródło: University of New Hampshire, UNH Researchers Say Winter Ticks Killing Moose at Alarming Rate , Data publikacji: 2018.10.17, Data odczytu: 2026.10.20

38 Łosi w Europie przybywało przez pół wieku

W ciągu 50 lat przed 2011 r. populacje łosia w Europie wyraźnie się zwiększyły, a gatunek ma na Czerwonej Liście IUCN status najmniejszej troski, podaje Handbook of the Mammals of the World, na który powołuje się baza GBIF. Niewielkie populacje osiadły w południowych Czechach i północnej Austrii. Pojedyncze łosie notowano w Europie Środkowej i Południowo-Wschodniej, od Niemiec po Chorwację i Rumunię.[21][22]

Źródła: Wilson D.E., Mittermeier R.A. (red.), Handbook of the Mammals of the World, Vol. 2: Hoofed Mammals , Data odczytu: 2026.10.21; Global Biodiversity Information Facility (GBIF), Alces alces (Linnaeus 1758) Gray 1821 , Data odczytu: 2026.10.21

Łosie w liczbach

Parametr | Wartość

Rekordowa wysokość w kłębie (1897) | 2,34 m

Rekordowa masa łosia (1897) | ok. 816 kg
Rekordowa rozpiętość poroża (1958) | 204,8 cm
Dobowy przyrost poroża | do ok. 0,5 kg i 2,5 cm
Łosie w Polsce (10 marca 2025) | 45 655
Łosie w Polsce (2016 i 2024) | 20 060 i 40 773
Moratorium na polowania w Polsce | od 2001 r.
Łosie, które przetrwały wojnę nad Biebrzą | 10–20
Łosie na Isle Royale (2026) | 524
Maksymalna głębokość nurkowania | ok. 5 m

Źródła danych: Guinness World Records, GUS (za Ministerstwem Klimatu i Środowiska), Dz.U. 2023 poz. 99, Mammal Research, Michigan Technological University, Kampinoski Park Narodowy. Stan na 20 października 2026 r.

Mity i fakty o łosiach

FAŁSZ

„Łoś to po prostu duży jelen szlachetny”

Łoś (*Alces alces*) to osobny gatunek i największy żyjący przedstawiciel rodziny jeleniowatych. Jeleni jest w Polsce kilka razy więcej niż łosi.[2][15]

Źródła: Encyclopaedia Britannica, Moose summary , Data odczytu: 2026.10.20; Ministerstwo Klimatu i Środowiska, Odpowiedź na interpelację nr 12475 , Data publikacji: 2025.10.02, Data odczytu: 2026.10.20

FAŁSZ

„Na łosie w Polsce wolno polować jesienią, tak jak na jelenie”

Od 2001 r. łosie są objęte całoroczną ochroną. Rozporządzenie o okresach polowań stanowi, że byki, klempy i łoszaki objęte są ochroną przez cały rok.[17][16]

Źródła: Internetowy System Aktów Prawnych (Sejm RP), Dz.U. 2023 poz. 99 , Data odczytu: 2026.10.20; Ministerstwo Klimatu i Środowiska, Odpowiedź na zapytanie nr 1041 , Data publikacji: 2024.09.17, Data odczytu: 2026.10.20

FAŁSZ

„Łosie są coraz rzadsze i znikają z Polski”

Według danych GUS liczebność łosi w Polsce wzrosła z 20 060 w 2016 r. do 45 655 w marcu 2025 r.[14]

Źródło: Ministerstwo Klimatu i Środowiska, Odpowiedź na interpelację nr 15965 , Data publikacji: 2026.03.31, Data odczytu: 2026.10.20

FAŁSZ

„Łoś unika wody”

Łosie brodzą w jeziorach i zjadają zanurzone rośliny wodne, a nurkować potrafią nawet na głębokość 5 m.[12][2]

Źródła: Kampinoski Park Narodowy, Łoś – herbowe zwierzę KPN , Data odczytu: 2026.10.20; Encyclopaedia Britannica, Moose summary , Data odczytu: 2026.10.20

FAŁSZ

„Poroże łosia rośnie przez wiele lat”

Byk zrzuca poroże co roku, zwykle w grudniu lub styczniu, a nowe, ważące nawet 36 kg, wyrasta w ciągu jednego lata.[5][4]

Źródła: Alaska Department of Fish and Game, Moose , Data odczytu: 2026.10.20; Guinness World Records, Fastest-growing mammalian tissue , Data odczytu: 2026.10.20

Źródła

1. Guinness World Records, Largest deer. Adres: <https://www.guinnessworldrecords.com/world-records/70573-largest-deer>. Data odczytu: 2026.10.20.
2. Encyclopaedia Britannica, Moose summary. Adres: <https://www.britannica.com/summary/moose-mammal>. Data odczytu: 2026.10.20.
3. Guinness World Records, Largest antlers. Adres: <https://www.guinnessworldrecords.com/world-records/70519-largest-antlers>. Data odczytu: 2026.10.20.
4. Guinness World Records, Fastest-growing mammalian tissue. Adres: <https://www.guinnessworldrecords.com/world-records/451486-fastest-growing-mammalian-tissue>. Data odczytu: 2026.10.20.
5. Alaska Department of Fish and Game, Moose. Adres: <https://www.adfg.alaska.gov/static/education/wns/moose.pdf>. Data odczytu: 2026.10.20.
6. Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska w Bydgoszczy, Łoś super gość. Adres: <https://www.gov.pl/web/rdos-bydgoszcz/los-super-gosc>. Data publikacji: 2025.09.16. Data odczytu: 2026.10.20.
7. National Park Service, Did You Know? Moose (Gates of the Arctic National Park & Preserve, Yukon-Charley Rivers National Preserve). Adres: https://home.nps.gov/articles/upload/DidYouKnowMoose_Sept2019FINAL-online.pdf. Data odczytu: 2026.10.20.
8. Merriam-Webster, Moose. Adres: <https://www.merriam-webster.com/dictionary/moose>. Data odczytu: 2026.10.20.
9. Dictionary.com, Moose. Adres: <https://www.dictionary.com/browse/moose>. Data odczytu: 2026.10.20.
10. U.S. Fish and Wildlife Service, Eight points about antlers. Adres: <https://www.fws.gov/story/eight-points-about-antlers>. Data publikacji: 2021.06.16. Data odczytu: 2026.10.20.
11. National Park Service, Moose (Isle Royale National Park). Adres: <https://home.nps.gov/isro/learn/nature/moose.htm>. Data publikacji: 2020.10.14. Data odczytu: 2026.10.20.
12. Kampinoski Park Narodowy, Łoś – herbowe zwierzę KPN. Adres: <https://kampn.gov.pl/pliki-do-pobrania/pobierz/5b59cf15-d80c-4cb0-91bf-29b39af1c6fd.pdf>. Data odczytu: 2026.10.20.
13. National Park Service, Wolves – an Ecological Study. Adres: <https://www.nps.gov/isro/learn/nature/ecological-studies-of-wolves-on-isle-royale.htm>. Data publikacji: 2015.04.10. Data odczytu: 2026.10.20.
14. Ministerstwo Klimatu i Środowiska, Odpowiedź na interpelację nr 15965 w sprawie liczebności populacji łosia w Polsce. Adres: <https://api.sejm.gov.pl/sejm/term10/interpellations/attachment/ATTD5QHQL/i15965-o1.pdf>. Data publikacji: 2026.03.31. Data odczytu: 2026.10.20.
15. Ministerstwo Klimatu i Środowiska, Odpowiedź na interpelację nr 12475. Adres: https://api.sejm.gov.pl/sejm/term10/interpellations/attachment/ATTD7HDS/i12475-o1_1.pdf. Data publikacji: 2025.10.02. Data odczytu: 2026.10.20.
16. Ministerstwo Klimatu i Środowiska, Odpowiedź na zapytanie nr 1041. Adres: <https://api.sejm.gov.pl/sejm/term10/interpellations/attachment/ATTD98HEE/z01041-o1.pdf>. Data publikacji: 2024.09.17. Data odczytu: 2026.10.20.

17. Internetowy System Aktów Prawnych (Sejm RP), Obwieszczenie Ministra Klimatu i Środowiska z dnia 9 grudnia 2022 r. w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu rozporządzenia Ministra Środowiska w sprawie określenia okresów polowań na zwierzęta łowne (Dz.U. 2023 poz. 99). Adres: <https://api.sejm.gov.pl/eli/acts/DU/2023/99/text.html>. Data odczytu: 2026.10.20.
18. Świśtocka M., Czajkowska M., Duda N. i in., *Admixture promotes genetic variation in bottlenecked moose populations in eastern Poland*. Wydawca: Mammal Research. Wydanie: t. 60, 2015. Strony: 169–179. Adres: <https://doi.org/10.1007/s13364-015-0221-5>. Data publikacji: 2015.02.28. Data odczytu: 2026.10.20.
19. Michigan Technological University, *Isle Royale Wolf Population Nears Historic High as Moose Numbers Plummet*. Adres: <https://www.mtu.edu/news/2026/04/isle-royale-wolf-population-nears-historic-high-as-moose-numbers-plummet.html>. Data publikacji: 2026.04.27. Data odczytu: 2026.10.20.
20. University of New Hampshire, *UNH Researchers Say Winter Ticks Killing Moose at Alarming Rate*. Adres: <https://www.unh.edu/unhtoday/news/release/2018/10/17/unh-researchers-say-winter-ticks-killing-moose-alarming-rate>. Data publikacji: 2018.10.17. Data odczytu: 2026.10.20.
21. Wilson D.E., Mittermeier R.A. (red.), *Handbook of the Mammals of the World, Vol. 2: Hoofed Mammals*. Wydawca: Lynx Edicions. Wydanie: 2011. Strony: 350–443. Adres: <https://doi.org/10.5281/zenodo.6514377>. Data odczytu: 2026.10.21.
22. Global Biodiversity Information Facility (GBIF), *Alces alces* (Linnaeus 1758) Gray 1821. Adres: <https://www.gbif.org/es/species/195657923>. Data odczytu: 2026.10.21.